

УДК 811.111

ФІЛАТОВА О.О.

(Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

НОВІ АНГЛІЙСЬКІ НОМІНАЦІЇ ДРУГОРЯДНИХ ПРЕДМЕТІВ ІНТЕР'ЄРУ

У статті розглядаються нові номінативні одиниці на позначення дрібних предметів інтер'єру, а саме полиць, килимів та доріжок, камінів та вішалок. Практичним матеріалом стали нові, оригінальні предмети, які є другорядними, але разом з тим часто невід'ємними в інтер'єрі сучасної людини. Джерелом фактичного матеріалу є переважно інтернет каталоги дизайнерських предметів, а також інтернет сайти, присвячені оздобленню помешкання.

Ключові слова: комфорт, номінація, метафора, аналогія, телескопія, основокладання.

Филатова Е. А. Новые английские номинации второстепенных предметов интерьера. В статье рассматриваются новые номинативные единицы для обозначения мелких предметов интерьера, а именно полок, ковров и дорожек, каминов и вешалок. Практическим материалом послужили новые, оригинальные предметы, которые есть второстепенными, но вместе с тем часто неотъемлемыми в интерьере современного человека. Источниками фактического материала большей частью послужили интернет-каталоги дизайнерский предметов, а также интернет сайты, посвященные оформлению помещения.

Ключевые слова: комфорт, номинация, метафора, аналогия, телескопия, основоположение.

Filatova O.O. New English naming units for miscellaneous interior objects. The article focuses on the new naming units to identify miscellaneous interior objects, i.e. shelves, carpets and rugs, fireplaces and hangers. These naming units are the names of the new, creative objects that are minor, but very often essential in the modern interior. The sources are mostly internet design catalogues, and internet sites about interior.

Key words: comfort, naming unit, metaphor, analogy, blending, word building.

Кінець ХХ – початок ХХІ століття характеризується швидким розвитком технологій, винайденням нових підходів для виробництва та дизайну, появою нових стилів у мистецтві та архітектурі. Головною метою таких перетворень є створення не лише комфортних, але і красивих, зручних та оригінальних речей для щоденного користування [Філатова 2012]. Надзвичайно помітними такі перетворення є в предметах інтер'єру, які набувають нових функцій, стають не лише корисними, але і більш естетично-привабливими, креативними та сучасними.

Основною метою цієї статті є опис номінативних одиниць на позначення дрібних предметів інтер'єру. Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких **завдань**, як аналіз нових номінативних одиниць на позначення дрібних предметів інтер'єру, виокремлення когнітивних механізмів та словотвірних моделей, які беруть участь під час створення нових номінацій. **Об'єктом дослідження** є номінації дрібних предметів інтер'єру, а саме полиць, килимів та доріжок, камінів та вішалок, а **предметом** – стилістичні, структурно-семантичні, прагматичні та когнітивні характеристики цих предметів.

Номінації продуктів діяльності сучасної людини давно входять до кола інтересів лінгвістів. За останні десять років вчені дослідили та досить ґрунтовно проаналізували лексику продуктів харчування [Степанова 2004], індустрії краси [Котенева], інформаційних технологій [Махачашвілі 2005, Біскуп 2009], екології [Балюта 2006]. Надзвичайно популярними стають також дослідження номінації артефактів для прикрашення людини, наприклад одяг [Коваленко 2005], та засоби пересування та вираження власного статусу, наприклад автомобілі [Белова 2008, Фогель 2005].

Предмети інтер'єру умовно можна поділити на дві великі групи: до однієї входять столи, стільці, ліжка і т. ін, до другої – полиці, вішалки, килими та доріжки, каміни. Їх роль в інтер'єрі не така фундаментальна, як у речей із першої групи, але саме вони надають помешканню затишку та створюють стиль.

Відповідно до місця розташування існують три основні типи **полиць**: *top shelf, bottom shelf, next shelf*. Сучасні дизайнери намагаються надати полицям оригінальних форм та неординарно назвати. Серед основних номінативних принципів ми виділили:

- метафоричні назви *Storyteller shelf, The Lili Light, Juxtaposed bookshelf*, які можна поділити на наступні лексико-семантичні групи (ЛСГ):
 - ✓ ЛСГ «флора» *The Bookshelf COMB, IVY Bookshelf, the Fungi shelf*;
 - ✓ ЛСГ «фауна» *the Bookworm Shelf, Polar Bear Bookshelf, 'Snow Bird', Zuny bookend animals*;

- ✓ ЛСГ «речі щоденного вжитку» *The sunglasses library shelf, 'Shelves Comic', The Swiss Army Knife shelf, The Book Porcupine bookshelf;*
- ✓ ЛСГ «людина» *The Bookman Shelf, The Storyline Shelf, Tangram Bookshelf, The Movement Bookcase, The Cell Reading Bookshelf;*
- ✓ ЛСГ «явища та істоти» *Global Warming Bookshelf, Donkey Kong Shelves, Equation Bookshelf;*
- ✓ ЛСГ «геометричні форми» *The Angle Shelf, Short Circuit Shelf, The Signature Shelf, The Pyramid Bookcase, The infinite-loop bookcase;*
 - назви із зазначенням предметів, з яких виготовлена полиця *Pencil Shelf, 'Book Book Shelf';*
 - назви, які відображають технічні характеристики полиць *The Stretch Shelves, Elastica Bookshelf;*
 - назви з лексичними одиницями стилю, в якому виконано полицю *Decay Shelves;*

До оригінальних назв належать також номінації-речення: імперативні “*Maintain The Balance of Your Knowledge!*”; та декларативні “*Oh, the farmer and the cowman should be friends*”, а також фразеологічні звороти *the Lost in Sofa, 'Shelf Made', bookshelf for one, See-Saw Bookshelf, Self Shelf.*

Каталоги і рекламні брошури досить часто містять однослівні назви, такі як “*Bliss*”, або словосполучення, наприклад: *The Staircase Storage, The Mini Warp Bookshelf.*

Серед основних морфологічних принципів утворення назв дизайнери використовують:

- скорочення *LED Sound Shelf (Light emitting diode);*
- телескопія *'Shelf Made' (self + shelf);*
- основоскладання *Bookspile (book + spile).*

Принципи номінації **килимів** та **доріжок** не відрізняються від описаних вище. Найбільш популярними в ході аналізу виявилися:

- ✓ метафоричні назви *The Boogie Man Rug, The Cassette Tape Doormat, The Roots Rug, Nintendo Controller Rug, Swarovski Studded Carpet, The Map Rug, the Hopscotch Rug, Fluid Stairway, Woody Wood rug, Band-Aid carpet;*
- ✓ назви із зазначенням малюнка, нанесеного на килим чи доріжку *The Snake Rug (design name Eva), 'Bear Hunter' (Persian carpet), The Monster Skin Rug, Mario Raccoon Rug, The Voodoo Doormat, tire track rug, 'Land Carpet', New Moon rug, Flat Surgery, FIQ's flower-shaped mats, Duct Tape Carpet, Imperial Carpet Tiles;*
- ✓ назви, які містять позначення матеріалу *Faux Stone Floors, The Shoelace Rug, The Pompom carpet, Moss Carpet;*
- ✓ назви із зазначенням технічних характеристик *3-D Play Rug, The Wisdom Wells floors, Light Carpet, The Doormat Scale;*
- ✓ назви – імперативні речення *'Turn the Season Rug', 'Beware of Cat', The 'Slide to Unlock' doormat, "Make Yourself at Home", Putt Up or Shut Up rug, 'Cut It Out', Stand Up to Turn Off;*
- ✓ назви-речення *'You Are Here' doormat,*
- ✓ назви-фрази *'Playing With Tradition', "Fun on the Floor", The 'Dark Side of the Moon' Carpet, "A Proper Lady", One Step to Heaven;*
- ✓ однослівні номінації *'Eclipse' Leather Rugs, Dialogue;*
- ✓ назви-словосполучення *Puzzle flooring, The Comb Over Carpet.*

Особливою популярністю серед дизайнерів та споживачів користуються килими, які для виконання більшої кількості функцій поєднані з іншими предметами. Номінативним механізмом у цьому випадку є зазначення обох предметів в одній назві, наприклад: *Carpet-Lounge (carpet + lounge), Snug Rug Lamp (rug + lamp), The Doormat Scale (doormat + scale).*

Серед оригінальних назв на позначення килимів та доріжок спостерігається телескопія *Footlume – foot + illumination.*

Потреба у теплі – одна з першорядних і найголовніших потреб людини. Первісні люди зігрівалися біля вогнищ, які вони розкладали біля або всередині своїх печер. Із розвитком суспільства та появою окремих будинків і квартир, поки ще не було створено центральне опалення, люди продовжували зігріватися біля відкритого вогню, який розводили у **каміні**.

Згодом опалення стало централізованим і потреби у каміні більше не було. Але, не зважаючи на це, люди продовжують встановлювати у своїх помешканнях як справжні каміни, так і електричні, які хоч і не випромінюють тепла, однак створюють атмосферу затишку і вишуканості. Сучасні каміни відрізняються від своїх попередників не лише видом палива, а й формою, оздобленням та додатковими технічними характеристиками.

Раніше для камінів вживалися номінації: *mantelpiece, fireplace, stove, wood-burning stove, wood-burner, log-burning stove*. Останнім часом почали з'являтися нові характеристики камінів, пов'язані з матеріалами для їх виготовлення, а також з новими видами палива, які в них використовуються. Звичайно, це все не може не відобразитися у назвах: *mountaineer wood-burning stove, wall mount contemporary gel fuel fireplace, wall mount antique gold gel fuel fireplace, electric log insert, standing electric stove, vent gas fireplace, electric indoor fireplace, wood-burning stove with blower, comfort glow compact vent-free gas fireplace, vent-free natural gas fireplace, vent natural insert with millivolt control*.

Аналіз номінацій на позначення нових видів камінів виявив такі принципи надання назв:

- ✓ метафоричність *Fireplace Burning Cities, Antique Weapon Fireplace, O-Flut Fireplace, The Steel Tree Fireplace, The Olympiq Fireplace, The Tube Bioethanol Fireplace, Domino Chimney*;
- ✓ зазначення технологічних характеристик *Smokeless Fire Pits*;
- ✓ відображення оздоблення *Swarovski Crystal Fireplace*;
- ✓ однослівні назви *Solaris, the 'Tulip' fireplace, 'Globe' Fireplace, Vauni Globe Fireplace*;
- ✓ вільні словосполучення *Cylindrical Fireplace, Smokeless Fire Pits, Boomerang-Shaped Fireplace, Coffee Table Book-Burners, Engine-Like Heater, Tabletop Fireplace*.

Серед номінацій є назви, утворені способом основоскладання *HotPot (Hot + Pot), the Travelmate (Travel + mate)*. Поєднання декількох предметів трапляється і у світі камінів, наприклад: *The fireplace lounge – fireplace + lounge*.

Наступним важливим пристроєм у кожній оселі є **вішалка**. Дизайнери намагаються створювати гачки на будь-який смак, зробити їх функціональними та естетично привабливими, а також технологічними. Серед основних принципів утворення назв вішалок варто виокремити такі:

- ✓ метафоричні назви *Mushroom wall hook, City Skyline Coat Rack*; такі назви можна поділити на відповідні лексико-семантичні групи (ЛСГ):
 - ✓ ЛСГ «**фауна**» *Hook Anemon, Antlers, Reindeer Coat Hanger & Chair*;
 - ✓ ЛСГ «**флора**» *Fruit Tree, Tree coat rack, The Tree coat stand, Entwined Root Coat Stand*;
 - ✓ ЛСГ «**речі щоденного вжитку**» *Oversized Pencils rack, Knife Hooks, Light Switch Hook \ OFF, Shed Hook, Lasso Clothes Hanger, Catching the Wild, Office Clip Hook, Coffee cup hanger, Dart Coat Hooks, Carousel Coat Racks, Frame hanger, the Drop XL paint drop coat hangers, ribbon coat rack*.
 - ✓ ЛСГ «**літери**» *H-A-N-G coat hook*;
 - ✓ ЛСГ «**здоров'я**» *Life Line, Athletic Clothes Hangers*;
 - ✓ ЛСГ «**зброя**» *Ninja Star Coat Hooks, Hirosima Coat Rack*.
- ✓ назви із зазначенням технічних характеристик *Alone Illuminating Coat Hook, Magnetic Clothes Hangers*;
- ✓ стильове оформлення вішалок *Symbol Coat Rack, Colourful Coat Racks*;
- ✓ назви – декларативні речення *Here Hook, The "Genius Lasts Longer than Beauty" clothes hanger*;
- ✓ Назви-фрази *Hook and Store*;
- ✓ Назви, які передаються вільним словосполученням *Magazine Coat-Racks*.

Другорядні предмети інтер'єру, такі як полиці, каміни, вішалки, килими та доріжки, відіграють важливу роль у створенні загального стилю помешкання. Проведене дослідження дає змогу прийти до **висновку**, що новаторські ідеї, втілені у формах і технічних характеристиках таких об'єктів, відображаються в оригінальних назвах, серед яких переважно більшість складають метафоричні назви, та назви, які містять лексичні одиниці із зазначенням технічних характеристик предмета, його форми, оздоблення та малюнка. **Перспективами подальших досліджень** можна окреслити вивчення номінацій нових, оригінальних, креативних предметів інтер'єру, які є такими ж цікавими та неординарними, як і позначувані об'єкти.

Література

Балюта Е.Г. Неологізми англійської мови сфери екології (теоретичні засади) / Е. Г. Балюта // Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету ім. Івана Франка, 2006. – № 27. – С. 148-152. *Белова А. Д.* Реклама автомобилей Mercedes-Benz: принципи и составляющие / А. Д. Белова, О. А. Васильева // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. – К.: Логос, 2008. – С. 37-45. *Біскуб І. П.* Англійський дискурс програмного забезпечення як модель мовленнєвої взаємодії людини й компютера: монографія / І. П. Біскуб. – Луцьк: РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. – 388 с. *Коваленко Г. М.* Англійська лексика моди ХХ-ХХІ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 – “Германські мови” / Г. М. Коваленко. – К., 2005. – 20 с. *Котенева І. А.* Номинация запаха во французском языке: дисс. ... канд. філол. наук: 10.02.05. / И. А. Котенева- Белгород, 2006. – 181 с. *Махачашвілі Р. К.* Лінгвофілософські параметри інновацій англійської мови у сфері новітніх технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / Р. К. Махачашвілі. – Запоріжжя, 2005. – 22 с. *Степанова І. І.* Номинация мучных изделий в современном французском языке: Лингвокультурологический аспект: дис. ... кандидата філол. наук: 10.02.05 / И. И. Степанова. – Санкт-Петербург, 2004. – 209 с. *Філатова О. О.* Вербалізація концепту «КОМФОРТ» в англійській мові ХХ-ХХІ століть. – автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / О. О. Філатова. – К., 2012. – 19 с. *Фогель Г. Б.* Структура, семантика та лексикографічна презентація англійської автомобільної термінології: дис. ... кандидата. філол. наук.: 10.02.04 / Г. Б. Фогель – Запоріжжя, 2005. – 208 с.

Список джерел ілюстративного матеріалу

www.trendhunter.com www.novate.ru www.opulentitems.com www.furniturestoreblog.com www.moq7.com
www.fashionforhome.com www.industrialdesignserved.com www.homerenovations.about.com www.besthousedesign.com

УДК 811.111'0'37'367.625

ХИЖНЯК М.М.

(Запорізький національний університет)

СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ОБЕРТАННЯ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Робота присвячена аналізу семантики дієслів, які описують обертання в англійській мові. Розглядається динаміка актуальності параметрів “обертання” в історії англійської мови та фактори, які на неї вплинули.

Ключові слова: діахронія, англійська мова, дієслова обертального руху, семантичні параметри, типологія.

Хижняк М. Н. Семантические параметры английских глаголов вращения: исторический аспект. Работа посвящена анализу семантики глаголов, которые описывают вращение в английском языке. Рассматривается динамика актуальности параметров “вращения” в истории английского языка и факторы, которые на нее повлияли.

Ключевые слова: диахрония, английский язык, глаголы вращательного движения, семантические параметры, типология.

Huznyak M. M. Semantic Parameters of English Rotation Verbs: Historical Perspective. The article deals with the analysis of rotation verbs in English. The purpose of the paper is to examine the relevance of semantic parameters of “rotation” in the history of the English language and the factors that affect its change.

Keywords: diachrony, English, rotation verbs, semantic parameters, typology.

Останнім часом відзначається інтерес до вивчення різних лексичних мікросистем [Мавлонбердієва 2011; Чернишов 2010; L. Talmy 2000], однією з яких є група дієслів руху, яка виступає мовної універсалією і представляє собою частину активної лексики будь-якої мови. Незважаючи на різноаспектний аналіз дієслів обертання в різних мовах [Круглякова 2010; Рахиліна 2004], ця частина лексики вимагає додаткового аналізу. Результати попередніх досліджень доводять, що лексичні мікросистеми в різних мовах можуть відрізнитися за деякими параметрами. Слід очікувати, що відмінності виникають і в межах однієї мовної мікросистеми на різних етапах її розвитку.

Мета дослідження: проаналізувати семантику дієслів обертального руху (ДОР) та виявити динаміку актуальності параметрів “обертання” на різних етапах розвитку англійської мови. Основні **завдання**, що вирішуються в рамках цього дослідження, включають проведення семантичного аналізу відібраних ДОР, встановлення актуальності параметрів обертального руху в давньоанглійській та сучасній англійській мові, визначення факторів, які вплинули на динаміку актуальності параметрів в англійській мікросистемі ДОР.

Об’єктом дослідження слугували дієслова обертального руху у давньоанглійській мові та сучасній англійській мові, відібрані методом суцільної вибірки з історичних та тлумачних словників (ASD, NCASD, OED). Досліджувані одиниці вивчалися на предмет їх семантичних особливостей та актуальності параметрів “обертання” в їх семантиці.